

esetet a saját gyűjteményemből: *jarok*: árok, *bodnár* (csak a magyarok közelében), *čembiztoš*,*) *garabonciaš* (VAJANSKY Duchovia Sudov 62.), *korma*: kormány, *oldomaš odomaš* (a főt idézett forrásokban), *pohár* és végre az érdekes *rúkoš*, a melynek jelentése az, hogy «összejövetel»; zaj, *lárma*» és a Rákozon hajdanában tartott zajos gyűlések élő emléke.

ÁSBÓTH OSZKÁR.

Esperest, öspöröst. Ennek a szónak az eredete eddigelé nincsen kiderítve. Annyit eleve is valószínűnek tarthatunk, hogy ez is, mint az egyházi terminologia legtöbb szava, idegen eredetű. A CzF.-féle nagy szótár szerint «a hellen-latin *presbyter*, vagy közvetlenül a németes *erz-priester* szó után alakult», azonban bizonyítani sem kell, hogy sem az egyikből, sem a másiktól nem alakulhatott. A szlávtságban nem találunk olyan szót, a melyet eredetijének tekinthetnénk; tehát nincs egyéb hátra, mint hogy az olaszhoz forduljunk. Az olaszban a lat. *presbyter* (ném. *priester*, angol-szász *preost*, angol *priest*, svéd *prest*, fr. *prêtre*, ófr. *prestre*, sp. ó-port. *preste*) szónak *prete* a megfelelője, a mely minden bizonynyal korábbi **preste*-ből fejlődött;**) ennek pedig a velencei nyelvjárásban, a melyből olasz jövevényszavaink legnagyobb része került, **prest*-nek kellett hangzania. Ezt a **prest*-et látom én az *ös-përöst* (*ös-pöröst*) szó utórészében. Az előrésze valószínűleg az *ös* szó, a melyet régebben (mint egyes vidékeken ma is) *ös*-nek ejtettek, sőt HELTAL-nál *es*, *ess*-nek írva is találjuk (vö. NySz.). Ez «atya» jelentéssel fordul elő az ÉrdyC.-ben (632) az *ös-fi* «frater, monachus» szóban («kyt meg tarthnak mynd ez may napiglan az ew zent zereteeben valo Iambor ewss ffyak»; vö. *atya-fi* «frater, monachus» NySz.). E szerint az **ös-përöst*, *ös-përöst*, *ös-pöröst* szó eredeti jelentése «a t y a - p a p» volt.

SZINNYEI JÓZSEF.

*) L. Slovanské Pohl'ady 12: 172. Pravda že cudinské bíreš, a už i prehláskované bíroš, ujma sa — v nížekej reči, ale to je také, jakokol'vek fiušpán, *cembiztoš* (c sajtóhiba č helyett) alebo pedinter, frajciemerka; to sa musí vycúdit'.

**) Nagyon valószínűnek tartom BECKER FÜLÖP ÁGOST kollégám véleményét, a melyet a szokatlan **preste* > *prete* hangfejlődésre nézve tett kérdésemre nyilvánított, hogy t. i. a **preste* szó a *frate* (frater) hatása alatt alakult át *prete*-vé.